

Stručno-znanstveni skup „Zeleno-plava pčelarska orijentacija“

Malinska (otok Krk), 16. rujna 2017. godine

Dana 16. rujna 2017. godine, u hotelu „Malin“ u Malinskoj na otoku Krku, održan je stručno-znanstveni skup pod nazivom „Zeleno – plava pčelarska orijentacija“. Organizatori ovog skupa bili su Udruženje pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije (UPU PGŽ), Hrvatski pčelarski savez, Udruga pčelara „Kadulja“ otok Krk, Udruga proizvođača meda od kadulje, Udruga proizvođača meduna, Katedra za zdravstvenu ekologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije. Značaj ovog stručno-znanstvenog skupa ogleda se u analizi procesa i unapređenju primorsko-goranskog pčelarstva kako kroz aktivnosti unutar pčelarskih udruga tako i programa potpora u pčelarstvu sa nacionalne i regionalne razine.

Nakon pozdravnih riječi službenih predstavnika organizatora skupa, gospodin Nedjeljko Mrakovčić, v.d. Predsjednik Udruženja pčelarskih udruga Primorsko-goranske županije (UPU PGŽ), prezentirao je pčelarska postignuća UPU PGŽ zajedno sa doprinosom pojedinih udruga članica kao nositelja pojedinih programskih aktivnosti Udruženja. G. Mrakovčić je prikazao pregled programskih aktivnosti od osnivanja UPU PGŽ 2009. godine do danas. Prezentirao je i brojčane pokazatelje rasta pčelarskog sektora Primorsko-goranske županije s utvrđenom procjenom vrijednosti sektora u od 110 milijuna kuna u 2016. godini. Prikazao je člansku dinamiku Udruženja kao i zaslužne pojedince koji su svojim zalaganjem pomogli ostvarenju aktivnosti i programa UPU PGŽ. Posebno je pri tome apostrofirao ključnu ulogu gospodina Branka Vidmara, kao dosadašnjeg predsjednika Udruženja u podizanju društvenog ugleda UPU PGŽ te impresivni pčelarsko-institucionalni opus gospodina Đuke Petrića, najstarijeg (ali prama vlastitim riječima još uvijek mladog) člana Skupštine UPU PGŽ. Zahvalu je uputio i predsjedniku PD Grada Čabra gospodinu Antunu Arhu i gospodinu Goranu Pavloviću predsjedniku Organizacijskog odbora Smotre pčelarstva Primorsko-goranske županije „Medenjaka z'Opatije“, kao posebno zaslužnima za organizacijski uspjeh glavnog primorsko-goranskog pčelarskog okupljanja. G. Mrakovčić je nadalje, apostrofirao daljnje pravce djelovanja UPU PGŽ kao regionalnog pčelarskog saveza zeleno-plave županije. U svojem izlaganju, opisao je do sada provedene projekte i programe Udruženja. Kao najvažnije programske aktivnosti u samom početku djelovanja Udruženja, istaknuo je nabavku tzv. „*antivaroa podnica*“, pčelinjih matica za članove UPU PGŽ te početke edukacije za zvanje „Pčelar“. Nakon toga je uslijedila trogodišnja stagnacija aktivnosti koja prestaje s izborom novog rukovodstva 2014. godine. Tada započinje period buđenja i revitalizacije rada UPU PGŽ te aktivnog i koordiniranog djelovanja. Započelo je sa interventnom pomoći Primorsko-goranske županije u šećeru, namijenjenog za prihranu pčelinjih zajednica kao i novim valom edukacije pčelara. Organiziraju se tri ciklusa pčelarske škole za zvanje „Pčelar“ i to od strane PU „Učka“ iz Opatije (ukupno 90 polaznika). Također se organiziraju i dva ciklusa pčelarske škole za zvanje „Pčelar“ te jedan ciklus pčelarske škole za zvanje „Pčelar specijalist“ (ukupno 80 polaznika) od strane PU „Kadulja“ otok Krk. Istaknuo je kako su navedena školovanja pčelara odrađena u suradnji s učilištem „Apis“ iz Velike Gorice te da je uskoro u pripremi novi pčelarski edukacijski ciklus i to na području grada Novog Vinodolskog. Od većih postignuća primorsko-goranskih pčelara istaknuo je i potporu osnivanju Hrvatskog pčelarskog instituta u Kastvu te organizaciju triju „Medenjaka z'Opatije“, županijskih smotra i sajmova pčelarstva s međunarodnim sudjelovanjem. Posebnu kvalitetu županijskim smotrama daje činjenica kako one u svojem programu uključuju i „Zlatno ulište“, vjerojatno najkompleksnije i najrigoroznije ocjenjivanje kakvoće meda u Republici Hrvatskoj, koje je 2016. godine imalo svoje deseto izdanje. Također je naglasio kako je UPU PGŽ bila suorganizator ukupno sedam „Nacionalnih konferencija o sigurnosti i kakvoći pčelinjih proizvoda“, tradicionalnih

travanjskih Opatijskih okupljanja proizvođačke, stručne i znanstvene zajednice kojim se razmatraju obilježja zdravstvene ispravnosti, sigurnosti, kakvoće i podrijetla pčelinjih proizvoda na hrvatskom tržištu, ali i institucionalni i vaninstitucionalne aspekti njihove primarne proizvodnje. Kao veliko postignuće istaknuo je kako je UPU PGŽ bila i suorganizator Međunarodnog simpozija IHC-a (*International Honey Commission* tj. Međunarodne komisije za med) održanog krajem rujna 2014. godine u Opatiji. Obzirom da je Simpozij IHC-a okupio sudionike iz ukupno 75 zemalja, time se prometnuo u nesumnjivo najveći znanstveni skup u pčelarskoj povijesti Republike Hrvatske. Istaknuo je kako je u tijeku završetak postupka zaštite izvornosti „Goranskog meduna“ kao i početak postupka zaštite izvornosti „Meda kadulje Hrvatskog primorja“. Poseban osvrt dan je na novu manifestaciju kojom se promovira neupitna kakvoća meda od kadulje pod nazivom „*Salvia aurea*“ – Ocjenjivanje kvalitete meda od kadulje (*Salvia officinalis* L.) s međunarodnim sudjelovanjem i što se od 2016. godine održava u Omišlju na otoku Krku. Opisao je cijeli niz manifestacija i događanja nešto manjeg obima u kojima je UPU PGŽ imala ulogu te višestruke sastanke i komunikaciju s upravnim tijelima na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini. Istaknuo je kako je UPU PGŽ neupitno, jedna od najaktivnijih članica Hrvatskog pčelarskog saveza, koja svojim nastupima u cilju zaštite prava vlastitih članova, reagiranjima, kritičkim osvrtima (i pohvalama), daje značajan doprinos kolektivnoj dinamici rada krovne hrvatske pčelarske organizacije. Svoje izlaganje završio je s prezentacijom „Programa motrenje medenja priobalja, Liburnije i otoka Primorsko goranske županije“ kao programa dugoročnog razvoja pčelarstva Primorsko-goranske županije i velikog izazova pred UPU PGŽ u narednom periodu. G. Mrakovčić je istaknuo kako sva ta postignuća i svi navedeni rezultati ne bi bili mogući, a da u njima nije svojim potporama sudjelovala Primorsko-goranska županija (i pojedine jedinice lokalne samouprave) koja je samostalno, ili putem svojeg Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije, integrirala potpore u razvoj pčelarstva na području djelovanja UPU PGŽ.

Navedenu temu je potom detaljnije obrazložio Ravnatelj Centra, g. Dalibor Šošćarić koji je svojim izlaganjem obuhvatio aktivnosti i programe Primorsko-goranske županije te Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj PGŽ tijekom dvanaestogodišnjeg perioda (2005–2017) u potpori razvoju županijskog pčelarstva. Potvrdio je kvalitetnu provedbu prethodnih programa i projekata te istaknuo je vrlo kvalitetnu suradnju sa krovnom pčelarskom organizacijom zeleno-plave županije. Naglasio je kompetenciju Udruženja u pripremi i provedbi zajedničkih projekata i programa i zaključio izlaganje najavom interventne pomoći Primorsko-goranske županije u šećeru, namijenjenog za prihranu pčelinjih zajednica članova Udruženja uslijed katastrofalnih meteoroloških uvjeta koji su ove godine vladali tijekom (ne)pašnog perioda.

Kolika je važnost djelovanja udruga općenito te pčelarskih udruga u okviru specifičnog razvoja djelatnosti pčelarstva, prezentirao je gospodin Branko Vidmar, predsjednik Udruge proizvođača meduna u svojem predavanju na temu „Uloga i značaj pčelarskih udruga u promišljanju politike kvalitete pčelarske djelatnosti“. Gospodin Vidmar je prikazao osnovna načela organiziranog djelovanja nevladinog sektora i dao detaljnu analizu djelovanja udruga u Republici Hrvatskoj, u povijesnom, ekonomskom i općem socijalnom kontekstu. Na zanimljiv način je opisao organizacijsku situaciju unutar pčelarskog sektora na nacionalnoj i županijskoj razini kao i glavna dostignuća koja su djelovanjem pčelarskih udruga postignuta na društvenom nivou. Na kraju se pozabavio modernim izazovima za same pčelarske udruge od kojih su neupitno najvažniji: Šesta uzastopna loša pčelarska godina? Kako odgovoriti na klimatske izazove? *Varroa* – što i kako dalje? Novi pčelari?

Više o projektu „*Salvia aurea*“ – Ocjenjivanju kvalitete meda od kadulje (*Salvia officinalis* L.) s međunarodnim sudjelovanjem kvalitete meda od kadulje, prezentirao je g. Mirko Almaši, predsjednik Udruge proizvođača meda od kadulje. On je na vrlo emocionalan način ukazao na sve probleme kojima se suočavaju pčelari u proizvodnji ovog traženog meda. Meda koji ovisi o izuzetno zahtjevnoj pčelinjoj paši, vrlo delikatnim klimatološkim uvjetima i jako teškom mediteranskom staništu ove cijenjene medonosne biljke. Opisao je motive osnivanja same Udruge proizvođača meda od kadulje te pokretanja projekta „*Salvia aurea*“, prvog ocjenjivanja kvalitete meda u Republici Hrvatskoj na kojem se ocjenjuje samo med od kadulje. Zanimljiv je bio pregled organizacijskih i provedbenih izazova s kojima se susreo organizator što je za ishod imalo još jaču motivaciju i ulaganje dodatnih napora u postavljanju ovog zahtjevnog projekta.

Prava poslastica bila su predavanja prof.dr.sc. Dušanke Milojković-Opsenice i prof.dr.sc. Živoslava Tešića sa Kemijskog fakulteta Sveučilišta u Beogradu, koji su prezentirali vrlo zanimljive rezultate znanstveno-istraživačkog projekta "Bilateralno jačanje institucija u cilju postizanja vodećih uloga u području autentičnosti pčelinjih proizvoda", dobivenog na Natječaju za sufinanciranje bilateralnih hrvatsko-srpskih znanstvenoistraživačkih projekata za 2016. i 2017. godinu. Naglašeno je kako se projektom koji zajednički provode riječki Medicinski fakultet i Kemijski fakultet Sveučilišta u Beogradu, obrađuju teme od najvećeg interesa za razvoj pčelarske proizvodnje i razumijevanja sastava pčelinjih proizvoda, a što je rezultiralo visokim znanstvenim dosegom i objavom rezultata istraživanja u nekoliko prestižnih znanstvenih časopisa. Profesorica Milojković-Opsenica je predavanjem „Meduni – sličnosti i razlike“, prezentirala sumirane rezultate višegodišnjeg istraživanja kemijskih i bioloških svojstava različitih meduna te njihove sličnosti i razlike u ovisnosti o botaničkom i zemljopisnom podrijetlu. Profesor Tešić je u predavanju pod naslovom „Po čemu je med kadulje tako poseban?“ iznio glavne rezultate studije fizikalno-kemijskih, senzorskih i bioloških svojstava provedene na uzorcima medova primorske kadulje (*Salvia officinalis* L.) s posebnim osvrtom polifenolni i mineralni sastav ovog visokokvalitetnog meda. Kako se u oba istraživanja, većim dijelom radilo o uzorcima medova koji su svoje podrijetlo vukli s područja priobalja Hrvatskog primorja i Gorskog kotara, naglašen je veliki potencijal uporabe rezultata predmetnih studija u kontekstu zaštite izvornosti, kako „Meda kadulje Hrvatskog primorja“, tako i „Gorskog meduna“.

U posljednjem predavanju na skupu u Malinskoj, doc.dr.sc. Dražen Lušić sa Katedre za zdravstvenu ekologiju, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci u svojem je izlaganju, pod nazivom „Što moramo znati o novoj Europskoj direktivi o medu?“ ukazao na proceduralnu praksu prilikom dopuna ili izmjena europskih direktiva i uredbi. Ukazao je i na interesno-lobističke krugove koji svojim utjecajem u velikoj mjeri utiču na sadržaj akata i standarda važnih za regulaciju procesa proizvodnje i kakvoće pčelinjih proizvoda. Poglavitito meda. Posebno se osvrnuo na njihove učinke na hrvatsku pčelarsku proizvodnju i kakvoću pčelinjih proizvoda na domaćem tržištu. Činjenica kako je Republika Hrvatska 2013. godine ostvarila punopravno članstvo u toj velikoj zajednici Europskih država, u isto vrijeme pruža određene prednosti domaćim proizvođačima (npr. slobodan pristup tržištu) ali i određene nedostatke. Prije svega izloženost domaće proizvodnje prema vanjskoj, često i neprincipijelnoj konkurenciji. Naglasio je izuzetnu složenost ove problematike ali i potrebu za jasnijim mehanizmima kontrole od strane hrvatskih državnih institucija. Opisao je trnoviti put izmjene dosad važećeg Pravilnika o medu te uvođenja jasne obaveze označavanja zemlje i/ili zemalja podrijetla meda na hrvatskom tržištu. Zorno je prikazao kako se pčelarski sektor mora okrenuti svom najvećem prirodnom „savezniku“ – potrošačima, kako bi zajedničkim snagama

nametnuli standarde najveće kakvoće i posljedično tome, dali dodatnu vrijednost domaćim proizvodima jasno utvrđenog podrijetla i kvalitete.